



# **Erfaringer fra Hjelmeng-utvalgets utredning av grenseflatene mellom offentlig og privat virksomhet**

**Frokostseminar Fafo 17. desember 2019**

Seniorøkonom, Stein Reegård, LO



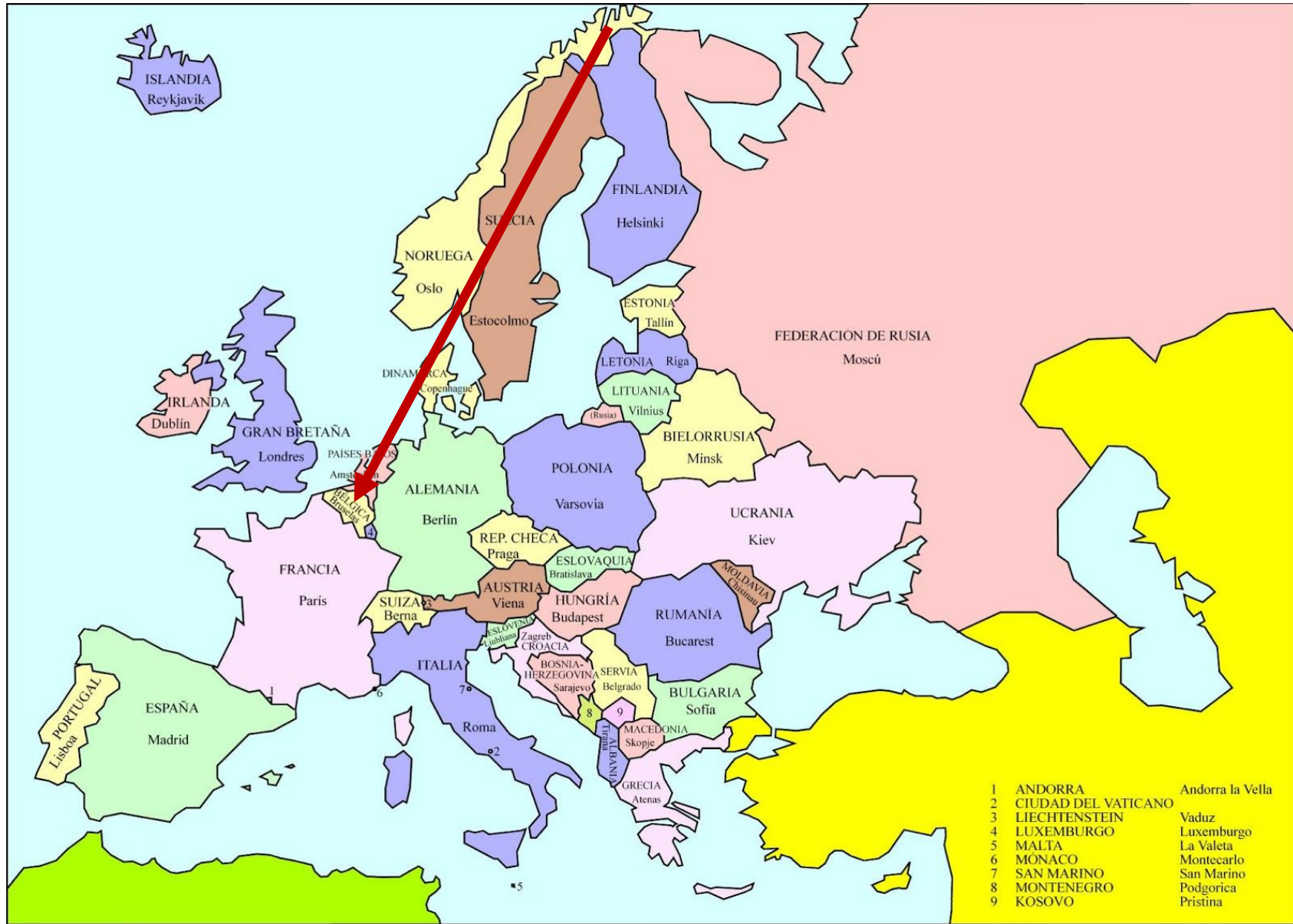
## **ESA har grepet inn mot rent lokale forhold**

27.februar 2013:

*«Kippermoen treningssenter er en del av det kommunalt eide idrettssenteret i Mosjøen i Vefsn kommune. Senteret ble etablert i 1970. Selv om brukerne av treningssenteret stort sett er lokale beboere, er treningssektoren i Norge gjenstand for investering, eierskap og etablering over landegrensene. ESA har derfor konkludert med at statlig støtte til treningssentre kan påvirke konkurranse og handel innen EØS og dermed omfattes av statstøtteregelverket (min utheving)*

### **Måtte omorganiseres**





# MINDRETALL I HJELMENGUTVALGET

1- 13

2 - 12

4 - 10



# INTERNASJONALISERING: Fire bevegeligheter («friheter»)

## Statsstøttereglene startet med varer



**Varer** (industri)

EEC (EU)—EFTA (1950-60-tallet)

**Kapital**

IMF-OECD (1980-tallet)

**Tjenester**

WTO-GATS (1995)

ESA og utvalget drar det hit



Offentlig utgift = State Aid?

**Personer** (arbeid)

# Den sentrale teksten er snart 70 år

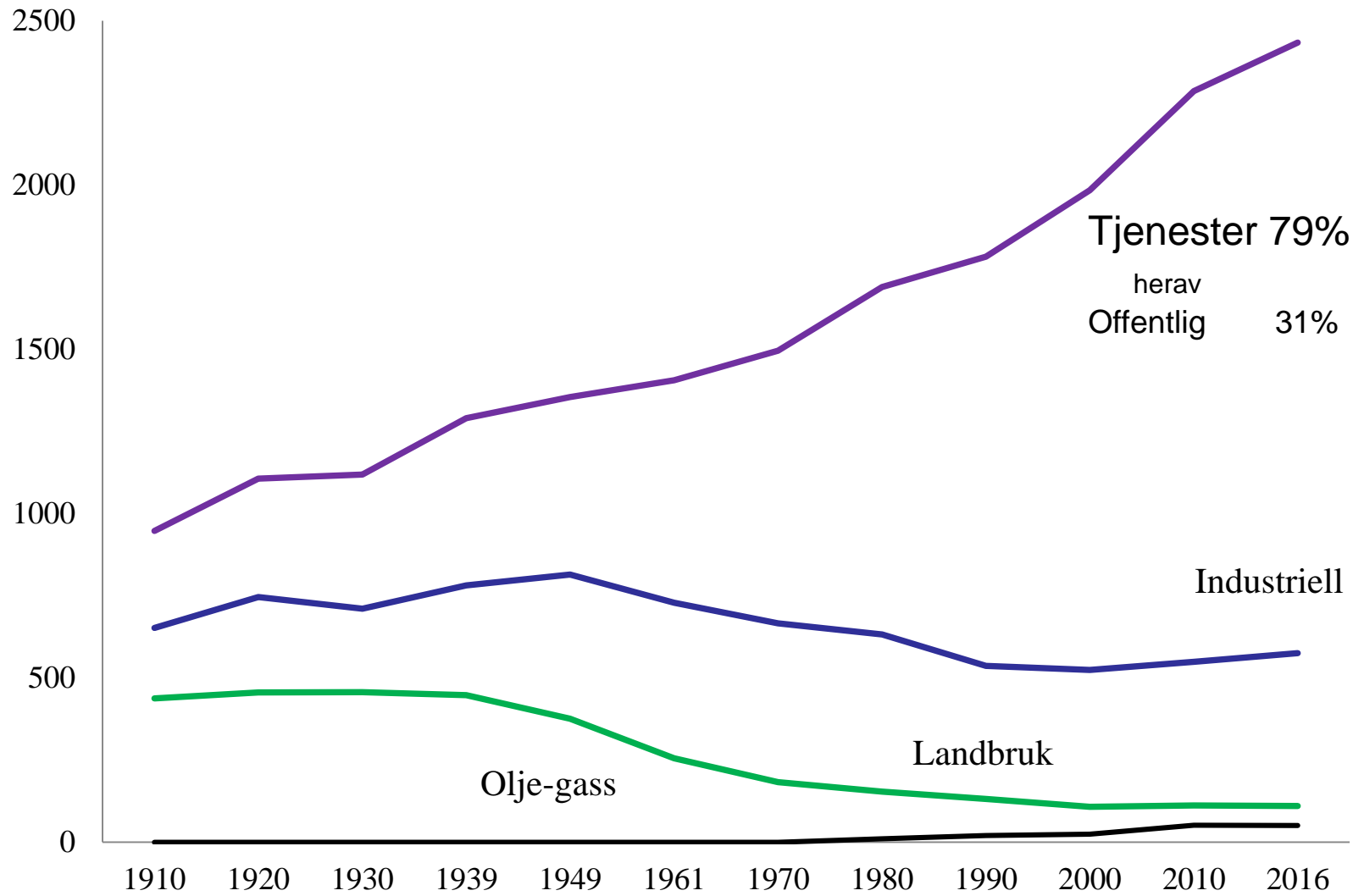
artikkel nr.61 i EØS- nr. 107 i traktaten er fra Kull- og stålunionen

1.Når er  
kommune  
foretak?

«Med de unntak som er fastsatt i denne avtale, skal støtte gitt av EUs medlemsstater eller EFTA-statene eller støtte gitt av statsmidler i enhver form, som vrir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, være uforenlig med denne avtales funksjon i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene»

2.Når påvirker  
kommunen  
samhandel?

# Tjenester betyr jo mer (årsverk NR-SSB)



# MYE KAN OMFATTES AV REGELVERKET

Dette er del av  
innholdsfortegnelsen  
i oppdragsrapport linket  
på KMD s  
Nettside per desember 2019



KOMMUNAL VIRKSOMHET I LYS AV EØS-AVTALENS  
STATSSTØTTEREGLER

–  
AKTIVITETER SOM ER OMFATTET AV STATSSTØTTEREGLENE,  
SENTRALE PROBLEMTILLINGER OG FOREBYGGENDE TILTAK

|         |   |    |
|---------|---|----|
| 5.5     | Praktiske typetilfeller .....   | 42 |
| 5.5.1   | Innledning.....   | 42 |
| 5.5.2   | Barnehagesektoren .....   | 43 |
| 5.5.2.1 | Innledning.....   | 43 |
| 5.5.2.2 | Kommunale barnehager.....   | 43 |
| 5.5.2.3 | Finansiering av private barnehager .....  | 47 |
| 5.5.3   | Undervisningssektoren .....   | 48 |
| 5.5.4   | Helse- og omsorgstjenester.....   | 49 |
| 5.5.5   | Egenregitilfeller og tilbud av overskuddskapasitet .....  | 55 |
| 5.5.5.1 | Innledning.....   | 55 |
| 5.5.5.2 | Bergen Kirkelige Fellesråd/Akasia.....  | 55 |
| 5.5.5.3 | Avfallssektoren – blandet virksomhet .....  | 57 |
| 5.5.5.4 | Konsulenttjenester, juridiske tjenester, revisjons- og<br>regnskapsførertjenester og lignende ..... | 58 |
| 5.5.6   | Brannvesen – alarmtjenester og utrykning .....  | 59 |
| 5.5.6.1 | Ivaretagelse av forvaltnings-/kjerneforpliktelsene etter brann- og<br>eksplosjonsloven .....        | 59 |
| 5.5.6.2 | Salg av alarmer/alarmtilknytning .....  | 60 |
| 5.5.6.3 | Salg av utrykningstjenester som underleverandør.....  | 60 |
| 5.5.7   | Idrettsklubber/foreninger .....   | 60 |
| 5.5.8   | Havnevirksomhet.....  | 62 |
| 5.5.9   | Kjøp, salg og utleie av eiendom .....   | 63 |
| 5.5.10  | Kulturanlegg og kulturaktiviteter .....   | 64 |
| 5.5.11  | Parkeringsvirksomhet .....  | 65 |
| 5.5.12  | Svømmehaller og badeland .....  | 68 |
| 5.5.13  | Kinovirksomhet .....  | 69 |



Professor Sverker Gustavsson i  
statskunskap, Uppsala universitet :  
(på SIEPS\* seminar 10.oktober 2019)

*«Att verna kompromisser och en reformistisk anda er centralt, og da kreves den rette kombinationen mellan politik og juridik. Nu er det dock juristerna som har blivit Europas politiker»*

Svenska institutet for europapolitiska studier i Stockholm



Samfunnsnotat om Brexit:

<https://www.lo.no/hva-vi-mener/okonomi-og-samfunn/nyheter-om-samfunn-og-okonomi/samfunnsnotat-nr-1019-fortsatt-lang-vei-for-brexit/>

KMD s veileder fra 2013:

[https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kmd/komm/rapporter/rapport\\_kommunal\\_virksomhet\\_statsstottereplene.pdf](https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kmd/komm/rapporter/rapport_kommunal_virksomhet_statsstottereplene.pdf)

Tidsskiftet Samfunnsøkonomen om EU statsstøtteregler

<https://www.samfunnsokonomene.no/content/uploads/2019/01/Samfunnsøkonomen-nr-3-2018.pdf>

Om utviklingen fra handelsregel til noe mer:

*EU State Aid Law and National Public Policy Choices*

<https://hpops.tk.mta.hu/uploads/files/Papp.pdf>

ESA om Nidarøhallen:

<http://www.eftasurv.int/da/DocumentDirectAction/outputDocument?docId=5153>

Artikkel om Hjelmengutvalget :

<https://agendamagasinet.no/debatt/hvor-mye-vil-de-privatisere/>



STEIN REEGÅRD



# NASJONAL- ØKONOMI

EN GUIDE TIL  
ØKONOMISK POLITIKK

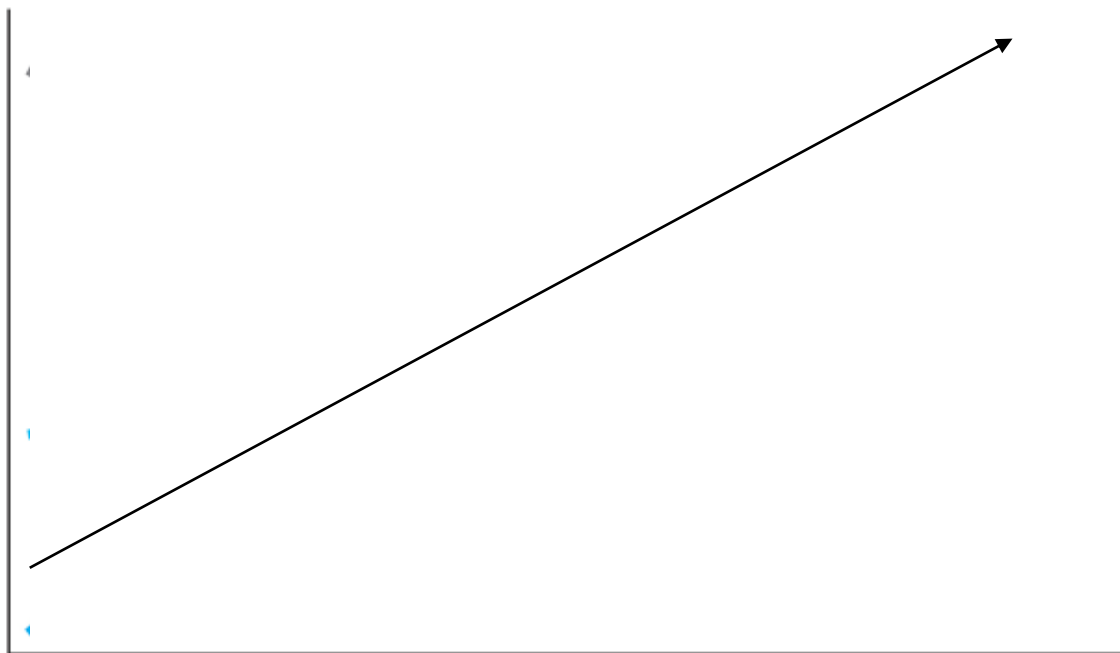
 GYLDENDAL

<http://www.gyldendal.no/Faglitteratur/OEkonomi-og-administrasjon/Samfunnsøkonomi/Nasjonaloekonomi>



NORDMANN siden 1920:

**10-dobling av inntekt**

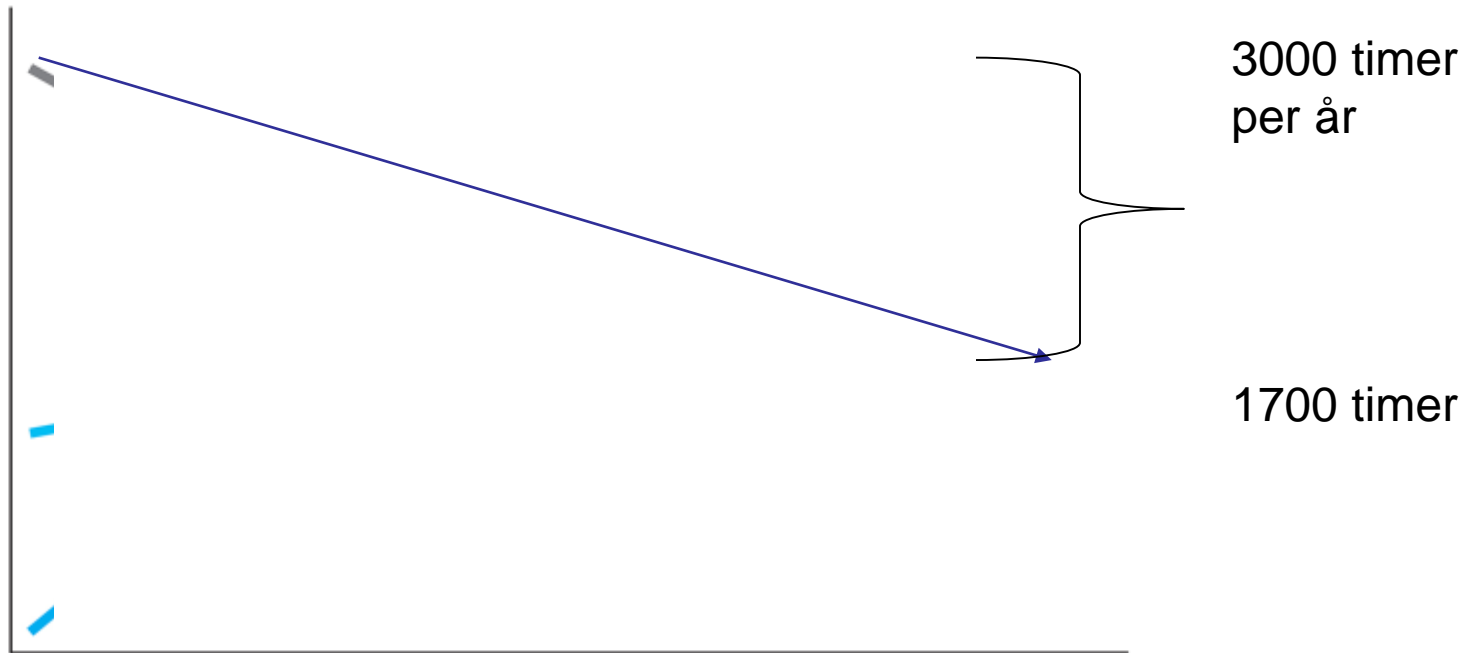


 GYLDENDAL

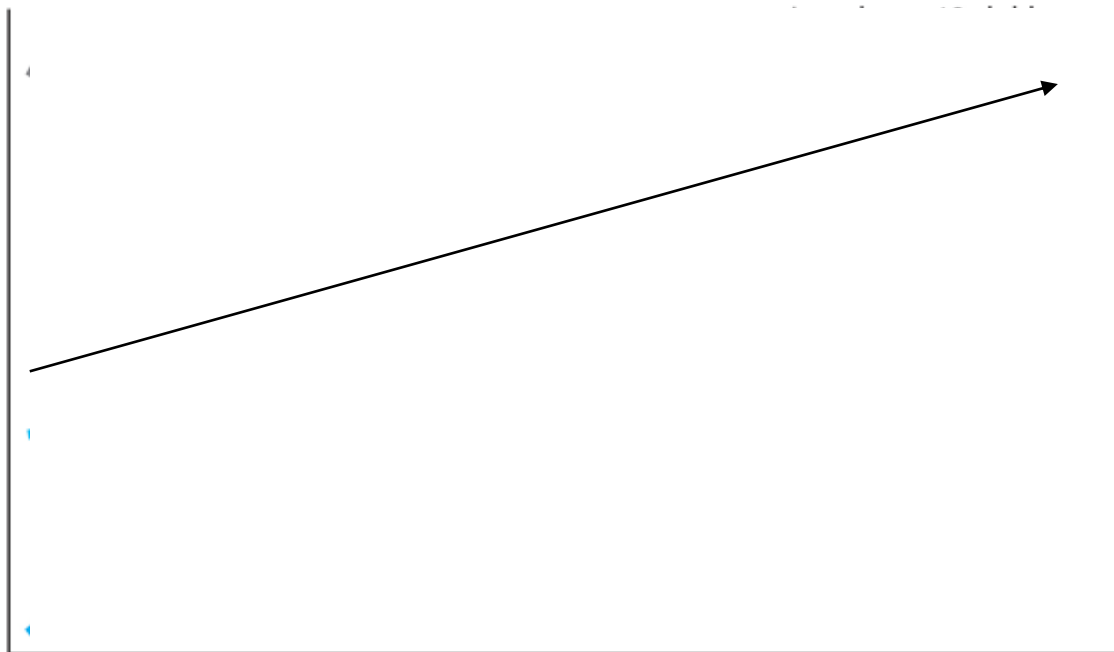


# Halvering av arbeidstid

NORDMANN siden 1920:



NORDMANN siden 1920:



**Levealder økt  
Ca 50 prosent**

***ESA om Nidarøhallen*** (brev til NFD 16.4.2019)

*“In the case at hand, the Authority notes that even though some of the activities carried out by TS are of local character, TS also hosts events such as trade fairs, which attract foreign customers. Moreover, TS will host the European handball Championship in 2020, which can be assumed to attract foreign customers”.*